

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф.д.ик.н.Юлия Маркова Дойчинова

Университет за национално и световно стопанство

Научна специалност: 05.02.18.Икономика и управление (аграрна икономика)

Относно: конкурс за **професор** по професионално направление

3.8. „Икономика“, Научна специалност „Икономика и управление

(Екоикономика)“ в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономика на природните ресурси“, Бизнес факултет в Държавен вестник бр.7 от 19.01.2018 г. съгласно Решение на АС на УНСС № 8/13.12.2017 год.

Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 675/16.02.2018 год. на Ректора на УНСС.

2. Информация за кандидата в конкурса

Доц.д-р Албена Тодорова Краева-Митева е единствен кандидат по конкурса. Тя е магистър по аграрна икономика във ВИИ „К. Маркс“ от 1987 год.

Образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление/по отрасли/“ защитава през 1999 г., като дисертационният труд е разработен в катедра „Агробизнес“ на УНСС,

Кандидатът има повече от 30 години трудов стаж. От 1987 до 2001 год. последователно работи като специалист „Маркетинг и продажби“ във фирма „Интко, София“ и сътрудник към Търговски отдел на Британското посолство.

През 2001 г. д-р Митева е избрана за асистент към катедра „Агробизнес“ на УНСС, а през 2007 г. - за доцент по научна специалност 02.05.18 „Икономика и управление“. Трудовият ѝ стаж като преподавател е 16 години.

Доцент Митева участва в разработването на 10 научни проекта, в т.ч. 9 броя университетски и 1 на Европейския социален фонд. Ръководител е на един университетски проект.

Кандидатът за академичната длъжност професор притежава богата езикова култура и владее английски, испански, руски и френски езици.

В заключение може да се обобщи, че представените документи по конкурса показват, че са спазени задължителните изисквания на чл. 29 от ЗРАСРБ, т.е. (1) кандидатът по конкурса притежава ОНС „доктор“; (2) заемал е академичната длъжност „доцент“ за период многократно надхвърлящ изискуемия минимален срок от 2 години; (3) публикувал е монографичен труд; (4) представени са множество други научноизследователски трудове.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Доцент Митева е представила документи и публикации, които формират в картата за изпълнение на количествените изисквания обща оценка от 1391.6 точки при минимално необходими 600 точки, т.е. минималните изисквания са надвишени повече от 2,3 пъти. Най-съществено е това превишаване по показателите „участие в научно-изследователски проекти“ и разработени лекционни курсове (5 пъти), „публикувани статии в издания с редакционна колегия“ (4 пъти), „участие в конференции в страната“ (3,8 пъти) и др., както е показано на таблица 1.

Доц.Митева е научен ръководител на дисертационни трудове в областта на екоикономиката и аграрната икономика на 4 докторанти. От тях успешно защитени през 2015 и 2017 г. са 2 дисертации.

Доц. Митева е представила за участие в конкурса с 76 публикации, в т.ч. осем броя монографични разработки, три учебника, едно помагало, 35 броя статии и 29 броя научни доклади. От тях самостоятелни са 47 % , на 12 % е първи автор, а на 27 % е втори автор. Самостоятелните публикации преобладават при статиите и докладите на научни конференции в страната (63 %).

Таблица 1. Степен на покриване на основни количествени изисквания за академичната длъжност „Професор“

Показатели	Минимален праг	Постигнато от кандидата	% на изпълнение
1. Публикувани монографии и студии	160	301.6	188
2. Публикувани научни разработки в индексирани научни списания и в други специализирани издания	230	235	102
3. Публикувани статии в издания с редакционна колегия	50	199.9	400
4. Участие в научно-изследователски проекти	10	50	500
5. Участие в конференции в страната	20	76.7	383
6. Участие в конференции в чужбина и страната, организирани от международни организации“	20	35.6	178
7. Разработени лекционни курсове	20	99.9	500
8. Издадени учебници	80	140	175
9. Изнасяне на лекции на чужд език		75	
10. Цитируемост	20	48	240

Най-многобройни са статиите в специализирани научни списания, следвани от тези с редколегия и индексирани в Томсън и Ройтерс.

На английски език са 31,5 % от публикациите.

Заедно с преподавателската и изследователската си дейност, доц.Митева развива и активна консултантска дейност като участва в разработването на разнообразни бизнес проекти в областта на икономиката на здравеопазването и екоикономиката.

Доц. Митева се ползва с авторитет в академичната общност. Тя много успешно работи в екип и е отговорен, етичен колега и преподавател, който умее да постига съгласуваност и кохерентност в екипите и в работните групи, в които участва.

Кандидатът е член на Факултетния съвет на Бизнес факултета и на Балканската екологична асоциация .

Решението на Съвета по хабилизация на УНСС (Протокол No 3 от 14.11.2017 г.) е, че кандидатурата на доц. д-р Албена Митева съответства на количествените и качествените изисквания, приети от АС и че дава положително становище за потенциалния кандидат в конкурса.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

По обявения конкурс кандидатът има необходимата педагогическа осигуреност с дисциплини. Доцент Митева чете лекции и извежда семинарни занятия със студенти от втори курс в различни факултети на УНСС и на студенти от бакалавърска степен в специалности „Аграрна икономика“, „Екоикономика“ и „Икономика на околната среда с преподаване на английски език“, както и в магистърска степен „Агробизнес и управление на територията“ и „Екоикономика и бизнес“.

Доц.Митева самостоятелно или в екип чете лекции и провежда семинарни занятия по дисциплините „Икономика на околната среда и природните ресурси“, „Economics of the Environment and Natural Resources“, „Екобизнес“, „Организационно поведение“, „Управление на екологични конфликти“, „Ecological Conflicts Management“, „Ecology and Sustainable Development“ в ОКС „Бакалавър“ и „Мониторинг и оценка на околната среда“, „Организационно поведение“ и „Управление на конфликти“ в ОКС „Магистър“. Тя е самостоятелен автор или съавтор на учебните програми на курсовете, които преподава.

През последните пет учебни години Митева ежегодно изпълнява плановата си годишна натовареност. Общо в бакалавърска и магистърска степени на обучение тя е извела между 496 ч. (2013/2014 учебна година) до 704 ч. (2016/2017 учебна година). През последните 3 учебни години повече от половината ѝ лекции са изведени на английски език.

Сред публикациите, осигуряващи учебния процес, специално внимание заслужават учебника и помагалото по „Екология и устойчиво развитие“, на които кандидатът за професор е съответно втори и първи автор. В съдържателно отношение в тях се обогатява, разширява и представя в достъпен вид тематиката, посветена на взаимодействието между икономическото, социалното и екологичното измерения на устойчивостта. Положителна оценка заслужава представянето на същностните характеристики на взаимодействието на системата „Икономика-околна среда“, които умело и сполучливо са разгледани в различните модели, които го описват, както и частите, в които са представени позициите на Митева по отношение на класификацията на показателите за измерване на устойчивостта, изискванията на които тези показатели трябва да отговарят и др.

Методичните разработки, казуси и примери, които се съдържат в помагалото „Екология и устойчиво развитие“ се използват в учебния процес като разширяват подготовката на студентите за оценка на съвременната екологична ситуация и особеностите на нейните основни проблемни области, характеристиките на различните

видове екосистемни услуги, същността и основните принципи на екосистемния подход и др.

В преподавателската си дейност кандидатът широко прилага активни методи на обучение – казуси, делови игри, мултимедийни материали, тестове, методически задачи и други форми, които повишават активността на студентите по време на семинарните занятия и при самостоятелната им подготовка.

Доц. Митева ежегодно е ръководител на магистърски тези в двете магистърски програми и на курсови работи на студенти от четвърти курс в трите бакалавърски специалности, извеждани от катедра „Икономика на природните ресурси“.

В заключение смятам, че доц. д-р Митева е утвърден и водещ преподавател в специалности „Екоикономика“ и „Икономика на околната среда с преподаване на английски език“, който прилага активни форми за обучение, постоянно актуализира учебните си програми и напълно отговаря в качествено и количествено отношение на изискванията на конкурса.

5. Обща характеристика на представените научни публикации

Научните публикации на кандидата могат да се отнесат към четири тематични направления. Най-висок е относителния дял на разработките, посветени на проблемите на екологията и устойчивото развитие (43,5 %). Акцентът в тях е поставен на анализа и оценката на зависимостите между възможностите за устойчивото регионално развитие и екологизацията на икономиката. На тази основа се конкретизирани предложения за решаване на екологичните проблеми и конфликти и за постигане на устойчиво развитие на селските райони и повишаване на тяхната конкурентноспособност.

На второ място по значимост са разработките по проблемите на социалното развитие (29 %), в които се открояват предложенията за развитие на кооперативните организации като социални предприятия в условията на стратегията Европа 2020, както и възможностите на местните инициативни групи за динамизиране на развитието на селските райони. На основата на анализа на процеса на създаване на МИГ и подготовката на стратегиите за развитие на селските райони се правят предложения за решаване на основните проблеми на тяхното управление и функциониране.

Третото направление включва публикации, които посветени на аграрния мениджмънт . В тях се изследват характеристиките и проблемите на прехода към мултифункционалния модел на земеделие и ролята му за развитието на селските райони, както и възможностите за сдружаване и коопериране на бизнес организациите.

Публикациите от четвърто тематично направление е „Зелена икономика и зелени работни места“ критично оценяват и разширяват обхвата на дефиницията за зелените работни места, разкриват се техните основни характеристики и особености в нашата страна, както и добрите практики, позволяващи ускоряване процеса на екологизация на икономиката.

Доц. Митева е представила 8 монографични публикации, в т.ч. една самостоятелна и седем колективни. Колективните отразяват основните резултати от изследователските проекти, в които участва и ръководи кандидата, като авторството на кандидата е коректно представено.

Специален интерес представлява самостоятелната монография „Възможности на зелената икономика за разширяване на устойчивото производство на биологично грозде и вино в България“. Реализирайки основната цел на разработката си Митева

успешно анализира, оценява и обобщава същностите характеристики на зелената икономика, политиките и мерките за създаване на „зелени” работни места, практиките и възможностите за създаване на зелена заетост и за увеличаване на биологичното производство на грозде и вино в лозаро-винарския сектор.

Положителна оценка в първа глава заслужава интерпретацията на зелената икономика в контекста на устойчивото екологично развитие и на тази основа изясняване на връзката между зелените работни места и подобряване на качеството на околната среда и природните ресурси в условията на устойчиво развитие на производството.

В следващата част, прегледът на екологичната политика и на възможностите за създаване на зелени работни места, както и на законодателната уредба за екологизация на производството на био грозде и вино, са създали възможности за разработване на подходяща методологическата и методическа рамка за изследване на обхвата на зелените работни места и на възможностите за екологично развитие на лозаро-винарския сектор.

Прилагайки методическия си инструментариум авторът прави задълбочен анализ и оценка на състоянието и развитието на лозаро-винарския сектор и предпоставките за разширяване на биологичното производство на вино и грозде, както и на организационните структури за биопроизводство на вино и грозде. На основата на изведените тенденции и направените изводи са разработени целесъобразни насоки и предложения за развитие на организационните структури на лозарския сектор, на интеграционните връзки между тях, както и за увеличаване на производствения капацитет на лозарските стопанства и на винарните за биологично производство. Изведени са и препоръки за рационално използване на структурните фондове на ЕС за устойчиво развитие на биологичното производство на грозде и вино, за винен туризъм и др.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В представените за рецензиране публикации могат да бъдат идентифицирани научни, методически и практико-приложни резултати с приносен характер. Основните от тях са:

I. Теоретико-методологически приноси

✓ Характер на обогатяване на съществуващите знания има доразвитието на методологичните основи на устойчивото екологично развитие чрез разкриване и изясняване на същността, принципите и условията за зелена икономическа заетост. Оценени се възможностите на екологичната политика и на законната уредба за създаване на зелено производство и разширяване на биологичното производство. Теоретичните обобщения и изводи могат да се използват при изследване на проблемите на управлението на устойчивото екологично развитие на основните икономически сектори на икономиката. (II.2.6.1.(1), II.2.6.1.(3), II.2.3.(5), II.2.4. (1), II.2.4. (3), II.2.4. (5), II.2.4. (6), II.2.4. (8), II.2.4. (11), II.2.4.(13), II.2.4.(18), II.2.5.(8), II.2.7.1. (1), 2.7.3.(1), 2.7.3.(12), 2.7.3.(25))

✓ Разкриват се и се оценяват зависимостите между възможностите за ускоряване на устойчивото регионално развитие и екологизацията на икономиката. На тази основа се конкретизирани предложения за решаване на екологичните проблеми в регионален аспект и за постигане на устойчиво развитие на селските райони и

повишаване на тяхната конкурентноспособност. Тези разработки могат да се използват при разработване на регионални стратегии за развитие. (П.2.6.1.(1), П.2.6.1.(3), П.2.3.(3), П.2.3.(8) П.2.4. (1), П.2.4. (3), П.2.4. (5), П.2.4. (6), П.2.4. (8), П.2.4. (9), П.2.4. (13), П.2.5. (8), П.2.7.1. (1), П.2.7.2. (1), 2.7.3.(2), 2.7.3.(5), 2.7.3.(8), 2.7.3.(9), 2.7.3.(11), 2.7.3.(13), 2.7.3.(25))

✓ Допълват се и са доразвити методологичните основи за усъвършенстване на организационния статут на кредитните и на трудовопроизводителните кооперации като социални предприятия в условията на стратегията Европа 2020. (П.2.6.1.(6), П.2.3.(6), П.2.4.(10), П.2.4.(12), П.2.4.(15), П.2.5.(1), П.2.5.(6), П.2.5.(7), П.2.7.2. (3), П.2.7.2. (5), 2.7.3.(14), 2.7.3.(17), 2.7.3.(18), 2.7.3.(19),)

✓ Разкрити са възможности за подобряване на природоползването чрез прилагане на стандартите за социална и екологична отговорност и активното участие на всички заинтересовани страни за развитието на селските райони.(2.7.3.(11), П.2.6.1.(5), П.2.6.1.(8), П.2.3.(4), П.2.3.(7), П.2.7.2.(7), П.2.7.2. (8), 2.7.3.(15), 2.7.3.(21))

✓ Характер на обогатяване на екоикономическите знания има разширяването на обобщаващата дефиниция за зелените работни места и разкриването се техните основни характеристики и особености в нашата страна, както и добрите практики, позволяващи ускоряване процеса на екологизация на икономиката. (П.2.6.1.(7), П.2.3.(10), П.2.4.(14), П.2.4.(16), П.2.4.(17), П.2.4.(19), П.2.5.(9), П.2.7.2. (6), 2.7.3.(20), 2.7.3.(22), 2.7.3.(23), 2.7.3.(24))

✓ Доразвива се проблематиката за мултифункционалния модел на земеделие и ролята му за развитието на селските райони, както и възможностите за сдружаване и коопериране на бизнес организациите с цел намаляване на риска при функционирането на земеделските стопанства, като се изведени конкретни предложения в тази насока; (П.2.6.1.(2), П.2.3.(2), П.2.4. (2), П.2.5.(4), П.2.5.(5), 2.7.3.(10), 2.7.3.(16))

II. Методически приноси

✓ Разработена е методическа рамка за анализ на производство на биопродукти, както и критерии и индикатори за анализ на състоянието и проблемите на лозаровинарския сектор. Правят се предложения за постигане на устойчиво биопроизводство на грозде и вино.(П.2.6.1.(1), П.2.6.1.(4), 2.7.3.(1), П.2.7.3.(2), 2.7.3.(25))

✓ Адаптирана, допълнена и апробирана е методическа рамка за изследване на трудовопроизводителните кооперации като социални предприятия.

✓ Разкрива се ролята на местните инициативни групи за динамизиране на развитието на селските райони. На основата на анализа на процеса на създаване на МИГ и подготовката на стратегиите за развитие на селските райони се правят предложения за решаване на основните проблеми на тяхното управление и функциониране. (П.2.6.1.(5), П.2.6.1.(6), П.2.4.(10), П.2.4.(12), П.2.7.2.(5))

✓ Разработена е методиката за изследване на зелените работни места, както и на добрите практики, съдействащи за ускоряване процеса на екологизация на икономиката. (П.2.6.1.(7), П.2.4.(14), П.2.4.(17), 2.7.3.(22)).

Считам, че научните приноси и преподавателската дейност на кандидата, напълно отговарят на профила на обявения конкурс.

7. Критични бележки и препоръки

Към научното творчество на доц.Митева имам следните бележки, които приемам и за препоръки за бъдещо й професионално развитие:

✓ В някои случаи обобщенията и препоръките, които прави кандидатът, се нуждаят от по-широка аргументация, прецизност и убедителност.

✓ Независимо от владенето на няколко езици и значителното преизпълнение на количествените и качествени изисквания, кандидатът не е публикувал на други езици (освен английски език), което би увеличило цитираността на публикациите му;

✓ Резултатите от участието в многобройни научноизследователски и бизнес проекти следва да се използва по-широко за разработване на методически помагала и учебници.

8. Заключение

Цялостната ми положителна оценка на представените по конкурса научни трудове и съдържащите се в тях научни и научно-приложни приноси, ми дават основание с увереност да предложа на уважаемите членове на Научното жури доц. д-р Албена Тодорова Краева - Митева да бъде избрана на академичната длъжност „професор“ в областта на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Екоикономика“ в УНСС.

23.04.2018 г.

Подпис:
(проф.д.ик.н. Юлия Дойчинова)